

ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคธ

สอบ วันที่

๒๕๖

ภาค ๑ หน้า ๑๒๐-๑๒๑

๑. ได้ยินว่า ในเมืองสาวัตถี ได้มีอุบาสกผู้ปฏิบัติธรรมประมาณ ๕๐๐ คน ฯ บรรดาอุบาสกเหล่านั้น คนหนึ่ง ๆ มีอุบาสก เป็นบริวารคนละ ๕๐๐ ฯ อุบาสกที่เป็นหัวหน้าแห่งอุบาสกเหล่านั้น มีบุตร ๗ คน ธิดา ๗ คน ฯ บรรดาบุตรและธิดาเหล่านั้น คนหนึ่ง ๆ ได้มีสลากยาคุ สลากภักตร์ ปักขิกภักตร์ ลังฆภักตร์ อุโปสถิกภักตร์ อาคันตุกภักตร์ วัสสาวาสิกภักตร์ อย่างละที่ ๑ ชนม์เหล่านั้น ได้เป็นผู้ชื่อว่า อนุชาตบุตรด้วยกันทั้งหมดทีเดียว ฯ (เป็นอันว่า) สลากยาคุเป็นต้น ๑๖ ที่ คือ ของบุตร ๑๔ คน ของภรรยาหนึ่ง ของอุบาสกหนึ่ง ย่อมเป็นไป ด้วยประการฉะนี้ ฯ เขาพร้อมทั้งบุตรและภรรยา ได้เป็นผู้มีศีล มีกัลยาณธรรม มีความยินดีในอันจำแนกทาน ด้วยประการฉะนี้ ฯ ต่อมาในกาลอื่น โรคเกิดขึ้นแก่เขา ฯ อายุสังขารเสื่อมรอบแล้ว ฯ เขาใคร่จะสดับธรรมจึงส่ง (คน) ไปสู่สำนัก พระศาสดา ด้วยกราบทูล "ขอพระองค์ได้โปรดส่งภิกษุ ๘ รูป หรือ ๑๖ รูป ประทานแก่ข้าพระองค์เถิด" ฯ พระศาสดา ทรงส่งภิกษุทั้งหลายไป ฯ ภิกษุเหล่านั้น ไปแล้วนั่งบนอาสนะที่ตบแต่งไว้ ล้อมเตียงของเขา อันชากล่าวว่า "ท่านผู้เจริญ การเห็นพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย จักเป็นของอันกระผมได้โดยยาก, กระผมเป็นผู้ทุพพลภาพ, ขอพระผู้เป็นเจ้าทั้งหลาย จงสาธยายพระสูตร ๆ หนึ่งโปรดกระผมเถิด," จึงถามว่า "ท่านประสงค์จะฟังสูตรไหน ? อุบาสก" เมื่อเขาเรียนว่า "สติปัฏฐานสูตร ที่พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ไม่ทรงละแล้ว," จึงเริ่มสวดพระสูตรว่า "เอกายโน อโย ภิกขเว มคโค สุตตานิ วิสุทฺธิยา" เป็นต้น (ภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นทางไปอย่างเอก เพื่อความหมดจดแห่งสัตว์ทั้งหลาย) ฯ ขณะนั้น รถ ๖ คัน ประดับด้วยอลงการทุกอย่าง เทียมด้วยม้าสินธพพันตัว ประมาณได้ ๑๕๐ โยชน์ มาจากเทวโลก ๖ ชั้น ฯ เทวดายืนอยู่บนรถเหล่านั้น ต่างก็เชื้อเชิญว่า "ข้าพเจ้า จักนำไปยังเทวโลกของข้าพเจ้า; ข้าพเจ้า จักนำไปยังเทวโลกของข้าพเจ้า, ท่านผู้เจริญขอจงเกิดในที่นี้ เพื่อความยินดีในเทวโลกของข้าพเจ้า เหมือนคนทำลาย ภาชนะดินแล้วถือเอาภาชนะทองคำ" ฯ อุบาสก ไม่ปรารถนาจะให้เป็นอันตรายแก่การฟังธรรม จึงกล่าวว่า "ท่านทั้งหลาย จงรอก่อน จงรอก่อน" ฯ ภิกษุ ต่างหุดหนึ่ง ด้วยเข้าใจว่า "อุบาสกพูดกับพวกเรา" ฯ ลำดับนั้น บุตรและธิดา ของเขา คิดว่า "บิดาของพวกเราแต่ก่อน เป็นผู้ไม่อ้อมด้วยการฟังธรรม, แต่บัดนี้ ให้นิมนต์ภิกษุมาให้ทำสาธยายแล้ว ห้ามเสียเองเทียว, ชื่อว่าสัตว์ผู้ไม่กลัวต่อมรณะไม่มี" ดังนี้แล้ว ได้ร้องไห้ ฯ พวกภิกษุ ประวิงกันว่า "บัดนี้ไม่มีโอกาสแล้ว" จึงลุกจากอาสนะหนีไป ฯ

๑ สาวตฤทัย กิร ปณจสตา ธมมิกอุปาสกา นาม อहेสุ ๑ เตสุ เอเกกสฺส ปณจ
ปณจ อุปาสกสทานิ ปริวารโ ๑ โย เตสํ เชฏฐโก ทสฺส สตฺต ปุตฺตา สตฺต ชิตฺโร ๑ เตสุ
เอเกกสฺส เอเกกา สลากยาคุ สลากภตฺตํ ปกฺขิกภตฺตํ สงฺฆภตฺตํ อุโปสถิกภตฺตํ อากนฺตฺกภตฺตํ
วสุสวาลิกํ อโหสิ ๑ เตปิ สพฺเพว อุนฺชาตฺปุตฺตา นาม อहेสุ ๑ อิติ จุฑฺทสนฺหนํ ปุตฺตานํ
ภริยาย อุปาสกสฺสาติ โสฬส สลากยาคุอาทีนํ ปวตฺตนฺติ ๑ อิติ โส สปุตฺตทาโร สิวา
กฺลยาณธมฺโม ทานสํวิภาครโต อโหสิ ๑ อถสฺส อปรมาเค โรโค อุปฺปชฺชติ ๑ อายุสงฺขารโ
ปริหายิ ๑ โส ธมฺมํ โสตุกาโม อฏฺฐ วา เม โสฬส วา ภิกฺขุ เปเสถาติ สตฺถุ สนฺตํ
ปทีณิ ๑ สตฺถา ภิกฺขุ เปเสสิ ๑ เต คนฺตฺวา ทสฺส มณฺจํ ปริวารेतฺวา ปณญฺตฺเตสุ อาสเนสุ
นินฺนุณา ภาเนเต อยฺยานํ เม ทสฺสนํ ทูลลภํ ภวิสฺสติ ทุพฺพโลมฺหิ เอกํ เม สุตฺตํ สชฺฌายเถาติ
วุตฺตา กตรํ สุตฺตํ โสตุกาโม อุปาสกาติ สพฺพพฺพุชานํ อวิชฺหิตํ สติปฏฺฐานสฺสุตฺตนฺติ วุตฺเต
เอกายโน อยํ ภิกฺขเว มคฺโค สตฺตานํ วิสุทฺธิยาติ สุตฺตนฺตํ ปฏฺฐเปสุ ๑ ตสมฺมี ชณฺเณ จฺหิ
เทวโลเกหิ สพฺพาลงฺการปฏฺิณฺณทิตา สหสฺสสินฺธวฺยุตฺตา ทิยฺยทฺตฺตโยชนสฺติกา จ รธา อากมฺีสุ ๑
เตสุ จฺฐิตา เทวตา อมฺหากํ เทวโลกํ เนสฺสาม อมฺหากํ เทวโลกํ เนสฺสาม อมฺเภา มตฺตติกาชานํ
ภินฺทิตฺวา สุวณฺณภาชานํ คณฺหนฺโต วิย อมฺหากํ เทวโลเก อภิรมิตฺุ อึช นินฺพตฺตตฺตฺติ วทีสุ ๑
อุปาสโก ธมฺมสฺสวณฺตรายํ อนิจฺจนฺโต อากเมถ อากเมเถาติ อาห ๑ ภิกฺขุ อมฺเห วทตีติ
สณฺญาย ตฺถุหิ อहेสุ ๑ อถสฺส ปุตฺตชิตฺโร อมฺหากํ ปิตา ปุพฺเพ ธมฺมสฺสวเนน อติตฺโต
อโหสิ อิทานิ ปน ภิกฺขุ ปกฺโกสาเปตฺวา สชฺฌายํ กาทเรตฺวา สยเมว วาเรติ มรณฺสส
อภายนภสฺสโต นาม นตฺถีติ วิรวีสุ ๑ ภิกฺขุ อิทานิ อโนกาโสติ อฏฺฐายาสนา ปกฺกมฺีสุ ๑

๑. ได้ยี่หน้า ในเมืองสาวัตถิ ได้มีอุบาสกผู้ปฏิบัติธรรมประมาณ ๕๐๐ คน ฯ บรรดาอุบาสกเหล่านั้น คนหนึ่ง ๆ มีอุบาสก เป็นบริวารคนละ ๕๐๐ ฯ อุบาสกที่เป็นหัวหน้าแห่งอุบาสกเหล่านั้น มีบุตร ๗ คน ธิดา ๗ คน ฯ

๑ สาวตถิย์ กิร ปณจสตา ชมรมิกูปาสกา นาม อहेลฺลํ ฯ เตสุ เอเกกสฺส ปณจ ปณจ อุปาสกสทานิ ปริวาริ ฯ โย เตสํ เชฏฐโก ตสฺส สตฺต ปุตฺตา สตฺต ธิตโร ฯ

บรรดาบุตรและธิดาเหล่านั้น คนหนึ่ง ๆ ได้มีสลากยาคุ สลากภตฺตํ ปกฺขิกภตฺตํ สงฺฆภตฺตํ อุโปสถิกภตฺตํ อาคณฺตุภตฺตํ วสฺสวาสิกภตฺตํ อย่างละที่ ฯ ชนแม่เหล่านั้น ได้เป็นผู้ชื่อว่า อนุชาตบุตร ด้วยกันทั้งหมดทีเดียว ฯ (เป็นอันว่า) สลากยาคุเป็นต้น ๑๖ ที่ คือ ของบุตร ๑๔ คน ของภรรยาหนึ่ง ของอุบาสกหนึ่ง ย่อมเป็นไป ด้วยประการฉะนี้ ฯ

เตสุ เอเกกสฺส เอเกกา สลากยาคุ สลากภตฺตํ ปกฺขิกภตฺตํ สงฺฆภตฺตํ อุโปสถิกภตฺตํ อาคณฺตุภตฺตํ วสฺสวาสิกํ อโหสิ ฯ เตปิ สพฺเพว อนุชาตปุตฺตา นาม อहेลฺลํ ฯ อิติ จุทฺทสนฺนํ ปุตฺตานํ ภริยาย อุปาสกสฺสชาติ โสฬส สลากยาคุอาทีนึ ปวตฺตนฺติ ฯ

เขาพร้อมทั้งบุตรและภรรยา ได้เป็นผู้มีศีล **มีกัลยาณธรรม มีความยินดีในอันจำแนกทาน** ด้วยประการฉะนี้ ฯ
ต่อมาในกาลอื่น **โรค**เกิดขึ้นแก่เขา ฯ **อายุสังขารเสื่อมรอบแล้ว** ฯ เขาใคร่จะสดับธรรมจึงส่ง (คน) ไปสู่สำนัก
พระศาสดา ด้วยกราบทูล "ขอพระองค์ได้โปรดส่งภิกษุ ๘ รูป หรือ ๑๖ รูป ประทานแก่ข้าพระองค์เถิด" ฯ พระศาสดา
ทรงส่งภิกษุทั้งหลายไป ฯ

อิติ โส สปุตตะทาโร สีลวา **กัลยาณธมโม ทานสัวิภาครโต** อโหสิ ฯ อถสฺส อปรมาเค **โรคโค**
อุปฺปชฺชติ ฯ **อายุสงฺขารโ** **ปริหายิ** ฯ โส ฌมฺมํ โสตุกามิ อฏฺฐว เม โสฬส วา ภิกฺขุ เปเสถติ
สตุถฺถ สนฺตํ ปหิณฺนิ ฯ สตุถฺถ ภิกฺขุ เปเสถติ ฯ

ภิกษุเหล่านั้น ไปแล้ว**นั่ง**บนอาสนะที่ตบแต่งไว้ **ล้อมเตียงของเขา** อันเขากล่าวว่า "ท่านผู้เจริญ **การเห็น**พระผู้เป็นเจ้าของ
ทั้งหลาย จักเป็นของอันกระผมได้โดยยาก, กระผมเป็นผู้ทุพพลภาพ, ขอพระผู้เป็นเจ้าของทั้งหลาย **จงสาธยาย**พระสูตร
หนึ่งโปรดกระผมเถิด," จึงถามว่า "ท่าน**ประสงค์จะฟัง**สูตรไหนวุบาสก" เมื่อเขาเรียนว่า "สตีปฏฺฐานสูตร
ที่พระพุทธเจ้าทุกพระองค์**ไม่ทรงละแล้ว**," **จึงเริ่มสวด**พระสูตรว่า "เอกายโน อยํ ภิกฺขเว มคฺโค สตุตฺตํ วิสุทฺธิยา"
เป็นต้น (ภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นทางไปอย่างเอก เพื่อความหมดจดแห่งสัตว์ทั้งหลาย) ฯ

เต คนฺตวา **ตสฺส มณฺจํ ปริวาเรตฺวา** ปณฺณตฺเตสฺส อาสเนสฺส **นินฺนินา** ภาเนเต อยฺยานํ เม
ทสฺสนํ ทูลลภํ ภวิสฺสติ ทุพฺพโลมฺหิ เอกํ เม สุตฺตํ **สขฺฌายถาติ** วุตฺตา กตฺรํ สุตฺตํ **โสตุกามิ**
อุปาสาทิ สพฺพพุทฺธานํ **อวิชฺหิตํ** สตีปฏฺฐานสูตรฺตฺนฺติ **วุตฺเต** เอกายโน อยํ ภิกฺขเว มคฺโค
สตุตฺตํ วิสุทฺธิยาติ สุตฺตฺนฺตํ **ปฏฺฐเปสฺสุ** ฯ

ขณะนั้น **รถ** ๖ คัน **ประดับด้วยอัญการทุกอย่าง** **เทียมด้วยม้าสินธพพันตัว** **ประมาณได้ ๑๕๐ โยชน์** มาจากเทวโลก ๖ ชั้น ๆ เทวดายืนอยู่บนรถเหล่านั้น **ต่างก็เชื่อเชียว**ว่า "ข้าพเจ้า จักนำไปยังเทวโลกของข้าพเจ้า; ข้าพเจ้า จักนำไปยังเทวโลกของข้าพเจ้า , ท่านผู้เจริญขอจงเกิดในที่นี้ **เพื่อความยินดี**ในเทวโลกของข้าพเจ้า **เหมือนคนทำลาย**ภาชนะดินแล้วถือเอาภาชนะทองคำ" ๆ

ตลุม്മี ขณ ฉหิ เทวโลกเกหิ **สหพาลงการปฏิมณฺหิตา** **สหสฺสสินธวยุดตา** **ทียชฺฌโยชนสติกา** **จ**
รธา อากมฺมึสุ ฯ **เตสุ** ลฺหิตา เทวตา อมฺหากํ เทวโลกํ **เนสฺสาม** อมฺหากํ เทวโลกํ **เนสฺสาม**
อมฺโฆ มตฺตติกาชนํ **ภินฺนิตฺวา** สุวณฺณภาชนํ คณฺหฺนฺโต **วีย** อมฺหากํ เทวโลกเก **อภิมิตฺุ** อิศ
นิพพตฺตตฺตฺติ **วทิสฺสุ** ฯ

อุบาสก ไม่ปรารถนาจะให้เป็นที่อันตรายแก่การฟังธรรม จึงกล่าวว่า "ท่านทั้งหลาย **จงรอก่อน จงรอก่อน**" ๆ ภิกษุต่างหยุดนิ่ง **ด้วยเข้าใจว่า** "อุบาสกพูดกับพวกเรา" ๆ ลำดับนั้น บุตรและธิดาของเขา คิดว่า "บิดาของพวกเราแต่ก่อนเป็นผู้**ไม่เื่อม**ด้วยการฟังธรรม, แต่บัดนี้ ให้ภินนตฺภิกษุมานี้**ให้ทำสาธยายแล้ว** **ห้าม**เสียเองเที่ยว, **ชื่อว่าสัตว์ผู้ไม่กลัวต่อมรณะ**ไม่มี" ดังนี้แล้ว ได้ร้องไห้ ๆ พวกภิกษุ ประจักษ์กันว่า "บัดนี้ไม่เป็นโอกาสแล้ว" จึงลุกจากอาสนะหลีกไป ๆ

อุปาสโก ฌมฺมสฺสวณฺนตฺรายํ อนิจฺจนฺโต **อากเมถ** **อากเมถาติ** อาห ฯ ภิกฺขุ อมฺเห **วทตฺติ**
สณฺญา ตฺถนฺหิ อเหตุํ ฯ **อถสฺส** ปุตฺตชิตโร อมฺหากํ ปิตา ปุพฺเพ ฌมฺมสฺสวณฺน **อติตฺโต**
อโหสิ อิทานิ ปน ภิกฺขุ ปกฺโกสาเปตฺวา **สชฺฌายํ** **กาเรตฺวา** สยเมว **วาเรติ** **มรณสฺส**
อภายนกสฺสโต นาม นตฺถิตฺติ **วิรวิสฺสุ** ฯ ภิกฺขุ อิทานิ อโนกาเสติ อุกฺกุลาสาสนา ปกฺกมฺมึสุ ฯ